Ezanda Teğanni Yapmanın Hükmü

Soru: Ezan okurken **teğanni** yapmanın mekruh olacağı söyleniyor. Ancak mekruh olduğu söylenen bu teğanninin somut bir şekilde ortaya konduğunu söylememiz pek mümkün değil. Ezanda teğanni yapmak nedir ve mekruh mudur?

Cevap: Aşağıda mahiyeti izah edilen bir **teganni**yle ezan okumak mekruhtur.

Bir şey hakkında konuşmanın evvela onun mefhumunu tasavvur etmenin fer'i olduğu şeklindeki **kadiyye-i müselleme** gereğince şu meselede evvela teğanni kelimesinin ne olduğunun beyan edilmesi gerekiyor.

TEĞANNİ NEDİR?

Teğanni kelimesi kökü itibarıyla "**ğina**" mastarına dayanmaktadır. Ğina kelimesi "bir yerde iskân etmek, hayat sürmek" gibi manalara gelmektedir. Fakat bu kelimenin "**tefa'ul**" babına intikal etmesinden sonraki aldığı mana "zenginleşmek veya güvercinin güzel güzel ötmesi gibi" anlamlardır. Kelimenin konumuzla ilgisi olan bir de "**tef'il**" babına girdiğinde(tağniye) aldığı mana vardır ki bu da "şarkı söylemek" manasıdır.

Tüm bunlardan hareketle, konuyla ilgili genellikle fıkıh metinlerimizde "teğanni" kelimesi değil de "lahn"[1] veya "telhin"[2] geçmektedir. **Lahn** veya **telhin** kelimeleri iki manaya gelebilir: Birincisi "Falanca kıraatinde lahn yaptı" dendiğinde anlaşılan *"terennüm"* manası, ikincisi de "başkasının kavrayamadığı bir şeyi anlamak manasıdır".

TEĞANNİ HAKKINDA GÖRÜŞLER

İbnu'l-Melek "Lahn"i "bir şeyin kelimelerini değiştirmeye götüren teğannî" şeklinde ta'rif etmiştir.[3] Bunları nakleden **İbn Nüceym** "lahn"den "Bir harfi okunmasındaki caiz olan şeklinden çıkarmak, harflerde veya harekât ve sekenât gibi keyfiyetlerinde noksan veya ziyade yapmak" manasını anlamamız gerektiğini söyler.[4]

El-Haskefi *"**ed-Dürrü'l-Muhtar**"*ında ezanda lahn yapılmaması gerektiğini söylerken "ezan kelimelerinin değiştirilerek teğannî yapılmasının mekruh olacağını söyleyerek" lahn kelimesini bu manada tefsir eder. **Tağyir** olmaksızın yapılan teğannînin de güzel olacağını söyler. Zira sesin güzelleştirilmesi matlup olan şeylerdendir.[5]

Aynı şeyi **Sadru'ş-Şeria** *"**Şerhu'l-Vikaye**"*sinde söyler. Onun bu sözlerini şerh eden **Abdulhayy el-Leknevî**, *"Seslerinizle Kur'an'ı süsleyiniz"**[6]*** veya *"Kur'an'la teğannî yapmayan bizden değildir"*[7] şeklindeki hadisleri de yasak olmayan teğanninin şeriatta teşvik edilen bir şey olduğuna delil olarak getirir.[8]

Medleri uzatmak şayet ezan kelimelerini tağyir edip değiştirmeye götürüyorsa, bu durumda bu da yasak olan teganniye gireceğinden dolayı mekruh olacaktır.[9] Bunun yanında bir de "harfleri imale etmeden kalın okumak"

anlamına gelen **tefhim** vardır ki bunda da bir beis yoktur.[10]

TEĞANNİNİN HÜKMÜ

Teğanni yapmanın hükmüne gelince, ***mahiyetini izaha çalıştığımız teğanni Hanefi mezhebince mekruhtur***. Zira rivayet edildiğine göre **İbn Ömer** (Radıyallahu Anh)'e bir adam gelmiş ve "Ben seni Allah için seviyorum" demiştir. Bu söz üzerine İbn Ömer de adama "Ben de sana Allah için buğz ediyorum" demiş ve Adamın "niçin" diye sorması üzerine İbn Ömer (Radıyallahu Anh): "Bana ulaşan habere göre sen ezanında teğanni yapıyormuşsun" buyurmuştur.[11] Bundan da anlaşılan keyfiyetini izah ettiğimiz teğanninin sonradan çıkma bir bid'at ve mekruh olduğudur.

Vallahu A'lem…

[1] *Ömer en –Nesefi, Kenzu'd-Dekaik, s. 40 Daru'l-Beyruti, Dimeşk, 2009, B.I*

[2] *Abdullah el-Mavsıli, el-Muhtar (el-İhtiyar ile) I/143, er-Risaletu'l-Alemiyye, Beyrut-Lübnan, 2009, B.I*

[3] *İbnu's-Saatî, Mecmau'l-Bahreyn, s. 111(Dipnot), Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan 2005, B.I*

[4] *İbn Nüceym, el-Bahru'r-Raik, I/446 Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan 1997, B.I*

[5] *Bkz. İbn Abidin, Reddu'l-Muhtar, II/53 Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, 1994, B.I*

[6] *İbn Hibban, Sahih, 3/25 vd.*

[7] *El-Buhari, Sahih, No: 2737 vd.*

[8] *Bkz. Abdulhayy el-Leknevi, Umdetu'r-Riaye, II/35 Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, 2009, B.I*

[9] *Vehbe ez-Zühayli, el-Fıkhu'l-İslâmî ve Edilletuhu, I/ 709, Daru'l-Fikr, Dimeşk, 2007, B.10*

[10] *Es-Serahsi, el-Mebsut, I/138, Daru'l-Marife, Beyrut-Lübnan*

[11] *Hakim, el-Müstedrek, III/703, Bkz. Ali el-Kari, Fethu Babi'l-İnaye, I/ 184 Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan 2009, B.I*